

dást kell találni, hogy májusban több pénzt lehessen egyszerre kifizetni, adott esetben a várható decemberi bevételek terhére, amikor a Diótörő vagy a Bohémélet sorozatos előadása több bevétellel jár, mint kiadással. Mindaddig, amíg ezek a problémák nem megoldhatók, addig folyamatosan meg kell küzdenünk azzal, hogy a háttér rendelkezések és jogszabályok nem alkalmasak egy ilyen típusú intézmény működtetésére.

I Egy esetleges operabázi törvény megoldást jelenthetne ezekre a problémákra?

– Olyan rendelkezéseket kellene hozni a folyamatok végiggondolása után, amelyek garantálják a tervezhetőséget. Ez a típusú működés ugyanis merőben eltér egy minisztérium, vagy bármely más közintézmény finanszírozásától. Ez egy olyan közintézmény, ahol nem gazdasági évben, hanem évadokban kell gondolkodni. Vagyis, tudunk kötelezettséget vállalni – ha lenne pénzünk – 2011-re, de a 2012.évi költségvetés majd csak 2011 végén készül el, aminek következtében a 2011-2012-es szezon második felére nem tudunk kötelezettségeket vállalni. Hiába vagyok én borzasztó büszke arra, hogy a művészeket lekötöttük 2012-re, mert nem tudunk velük szerződést kötni, hiszen 2012-re nincs olyan felelős vezető, aki alá merne írni egy szerződést ezekkel a művészekkel, mivel nem tudja, hogy az ép-

pen akkori megvonás mennyi lesz. Aprópó megvonás! Amint említettem az elmúlt év október-novemberében előkészítettem a következő évadot, nagyjából annak ismeretében, hogy mennyi pénz állt eddig az Operaház rendelkezésére, mennyi pénzre lehet számítani, sőt múlt év végén megígérték, hogy 1 milliárd egyszázezerrel többet fog kapni az Operaház, mint az előző évben, visszapótolják annak az összegnek egy részét, amit a korábbi években elvontak az Operától. Majd elkövetkezett a 2011. év, amikor a már meglévő felkérések, meglévő szerződések alapján bejelentették, hogy 690 millió forintot elvonnak az Operaházról. Ami teljes nonszensz. Ugyanis nem kérdezték meg, hogy lehetne-e ez a 690 millió 680 vagy 710, mert fölösleges, hanem megállapítottak egy összeget, ami abban a pillanatban finanszírozhatatlanná tette az intézményt. Jó, azt mondták, hogy zárolták. De mit jelent ez a zárolás? Kapunk-e vis maior keretet mindazokhoz a teljesítésekhez, amelyek már megtörténtek? Mert mondhatjuk azt is, hogy jó, mínusz 690 millió, akkor mindennap Bohéméletet fogunk játszani, ahhoz már 1938-ban megcsinálták Oláh Gusztávék a díszleteket és a jelmezeket, tudjuk mindennap játszani és többnyire bevételt hoz. Semmi probléma, de akkor le kell állnunk a működéssel és ki kell fizetnünk akkor is a kötelezettségeket, hogyha

Este a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium sajtóirodájában azt közölte az MTI-vel, hogy a kormány keddi ülésén „Orbán Viktor miniszterelnök feladatult tette Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszternek, hogy a Magyar Állami Operaház főigazgatói pályázatairól ne hozzon döntést a soron következő kormányülés előtt, tekintettel arra, hogy kormányülésén értékelik az Operaház helyzetét, finanszírozását és vezetését, az egyébként 2011. szeptember 2-ig kinevezett Horváth Ádám miniszteri biztosi tevékenységét is”.

A Nemzeti Erőforrás Minisztérium a miniszterelnöki döntés, valamint a június 10-ei pályázati elbírálási határidő ellenére a mai napon eredményt hirdetett, amelynek érvényessége és fenntarthatósága a fenti körülményre tekintettel kérdéses. Jelenleg a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium vizsgálja a döntéshozatali eljárást. Erről tájékoztatást kapott Horváth Ádám is, aki az Operaház vezetését miniszteri biztossként végezheti tovább – áll a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium szerda esti kommunikációjában.

2011. JÚNIUS 2. Ambrus Ákos és Franckó Tünde operaénekesek a következő közleményt juttatták el a 7óra7-hez: „A Magyar Állami Operaház megannyi művésze, műszaki dolgozója és pártolója nevében aggodalmunkat fejezzük ki az Operaház főigazgatói pályázatának lebonyolítása miatt. Kollégáinkkal azt terveztük, hogy véleményünket csendes demonstráció formájában is nyomatékosítjuk ez év június 6-án a fenntartó minisztérium épülete előtt. Nem tartjuk ugyanis helyesnek, hogy

TISZTELETJEGGYEL

Kis magyar opera abszurd – avagy kísért a múlt

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy miniszter, aki alig elfoglalva bársonyszékét, arra gondolt, jogában áll kinevezni a Nemzeti Színház főigazgatóját. Amúgy pályázat, pályázat nélkül, saját ízlése szerint, saját akaratából. Tévedett. A főigazgató tizen-negy napig bírta..., a támadások keresztútjában visszaadta megbízatását.

Egyszer volt, hol nem volt, él közöttünk egy miniszter, aki arra gondolt, ha a pályázat bírálói túlnyomó többségben voksukat az egyik jelölt mellett teszik le, ráadásul maga is úgy érzi, a pályázó, aki mellesleg már hónapok óta miniszteri biztossként irányítja az Operaházat, megfelelő, kinevezheti a főigazgatói posztra. Tévedett. A főigazgató két napig bírta..., az utasításokra, a támadásokra, tán még a miniszter védelmében is, visszaadta megbízatását.

Tizennégy nap vagy kettő. Majdnem mind egy. A két történet, ha alapjaiban különbözik is, hiszen a második esetben megvolt az az érvényes pályázat, ami az elsőtől elmaradt, mégiscsak azt sugallja, valami különös dolog történik, ismétlődik nálunk időről időre, a miniszternek nincs döntési joga.

Persze akadnak másfajta történetek is, a tudós zenetörténész sok évtizeddel ezelőtt az opera nagy korszakairól szólva Mahler búcsújáról írt, s idézte azt a levelet, amelyben a világhírű zeneszerző és karnagy ezekkel a szavakkal távozott az Operaház éléről: „Mai nappal visszaléptem a Magyar Királyi operaház művezető igazgatói állásától, s visszaruháztam az eddig reám bízott tisztet följebbvalóm kezébe. Sajnos, nem adatott meg nekem az alkalom, hogy azon helyről, amelyen közel három évig iparkodtam és dolgoztam, elbúcsúzzam Budapest főváros

közönségétől, mely törekvéseimet olyannyira előzékenyen méltányolta és a Kir. Opera személyzetétől, mely híven és buzgón állt oldalammal.” S hogy miért is nem? Mert a korabeli feljegyzések és írások szerint, az akkori intendáns, gróf Zichy Géza olyan hatalmat és jogkört kapott, amellyel művészi ügyekbe is beleszólhathott. Így aztán a kétségtelenül nehéz és öntörvényű, de érzékeny és művészi szabadságához fanatikusan ragaszkodó személyiségnek tartott alkotó csak a sajtó útján köszönhetett el. S tegyük hozzá, nem járt másként Nikisch Artúr sem, aki ugyan túlélte Zichy grófot, ám Nopcsa kormánybiztos idejében kényszerült távozni. Az ok hasonló volt. Történeteink a XIX. század utolsó két évtizedében játszódtak. Akkoriban, amikor az újságok hatalmas operaházi botrányokról szóltak, a dalszínházzal kapcsolatos országgyűlési interpellációktól volt hangos a köz-

azok nem öltöttek konkrétan szerződésben formát. Mert ha a vezetőség megkeresett egy dízlettervezőt, és az elkészítette a dízletterveket, időt és munkát fordított a Magyar Állami Operaházra, ez a nemzetközi jog szerint akkor is egy érvényes szerződés, ha nincs írásba foglalva. Ugyanez érvényes a 2012-re felkért énekesekre is, akiknek a fellépését ráadásul meg is hirdettük, tehát a közönség a bérleteket annak tudatában vette meg, hogy a következő évadban az adott előadáson ez és ez fog énekelni. A fő probléma, hogy ennek a helyzetnek nincs törvényesen garantált megoldása, mivel nem tudunk 2012-re kötelezettségeket vállalni, mert nincs rá jogi lehetőségünk.

I *Hogy működött mindez a háború előtt, amikor az Operaház és a Nemzeti Színház volt a két államilag finanszírozott intézmény?*

– A lényeg az, hogy akkoriban még társulati színházban gondolkodtak. A társulati színházban nincs probléma, mert be vannak töltve azok az állandó funkciók és feladatok, amivel működtethető a repertoár. Annak idején a színház állandó rendezői, díszlet- és jelmeztervezői dolgoztak valamennyi produkcióban. Ez így megoldható lenne, de akkor ne várjunk el nemzetközi színvonalat. Ha ugyanis részt akarunk venni a nemzetközi vérkeringésben, akkor

nemcsak a legjobb énekeseket kell megtalálni, hanem a legjobb rendezőket, legjobb dízlettervezőket is. Akik nem szívesen jönének el a Magyar Állami Operaházba állandó munkakörbe, hiszen – még ha magyarok is – akkor is szeretnék rendezni más színházakban, vagy akár külföldön is. A világ elfordult alólunk, nagyobb lett a piac és megváltozott a piac szerkezete is, mi viszont megmaradtunk a régi szellemben. Ha szigorúan közalkalmazotti színház lennénk, és szigorúan csak közalkalmazottakat engednénk a színpadra – amely létszám már az előző vezetés alatt sem haladta meg a 10-20 százalékot –, akkor ma működés-képtelen lenne a színház, hiszen a többi fellépő művész mind vendégművész, még ha magyar, akkor is. Ráadásul ilyen módon már velük sem lehet szerződni, és őket sem köthetem meg. Nem mondhatom például Kiss B. Attilának, vagy Fekete Attilának hogy 2012 februárjában legyen kész arra, hogy a budapesti Operában énekel, mert nem tudok nekik szerződést adni. Ha pedig nem tudok velük szerződni és ők időközben jobb ajánlatot kapnak, akkor nyilvánvalóan azt fogják elfogadni.

I *Abogy egyébként a közalkalmazotti státuszban lévő énekesek is a jobb ajánlatot preferálnák a budapesti fellépés ellenében...*

élet, viharos viták és bérharcok folytak. Hogy mindez rombolta az operajátszás hiteletét? Valószínűleg igen.

Telt, múlt az idő, jöttek jobb, s rosszabb korszakok, tény, az Operaház sosem volt híján az intrikának, a belső villongásnak, egymás meg nem értésének. De ugyanígy tény, a nagyok, s voltak szép számmal, karnagyok, rendezők, énekesek és balett-művészek mégiscsak elismertséget adtak a magyar operakultúrának. Ybl színházában jelen lenni, rangot jelentett.

Persze nem titok, alig volt pillanat a Ház immár 127 éves története során, amikor a fent említett belső harcok megálltak volna, akár csak lélegzetvételnyi időre is. Ne lettek volna elégedetlenek, meg nem értettek, olyanok, akik ahelyett, hogy magukra, képességeikre, a szakmai munkára figyelnek, inkább kicsinyeskedve, furkálódva a másokra acsarkodtak. Az nem Operaház lett volna – mondják a Ház jó ismerői. Nyugtalanító történe-

tek, személyeskedő viták kísérték a hetvenes évek végén, a nyolcvanas években is az Operaház útját, szenvedélyek csaptak össze időről időre a felszínen is, a mélyben is.

S ahogy közeledünk napjainkhoz, egyre nehezebb nem azt érezni minden ismétlődik, ha nem is ugyanúgy, ha nem is ugyanaz, de mégiscsak az egymást gyilkolás, az áskálódás, a rágalmozás, a levelezgetés, az ártó szándék nem csitul. A nyugalom ideje még mindig nem jött el, tán nem is jön. Kísért a múlt. Valami végérvényesen elomlott.

Mert nem is az a baj, hogy a miniszter nem dönthet, s a „mindenekfölött álló” szomszéd minisztérium közigazgatási államtitkára utasítja rendre. Nem az a baj, hogy miniszter és kulturális ügyekért felelős államtitkára véleménye nem egyezik. Nem az a baj, hogy a miniszteri biztostól úgy látszik, nem lesz főigazgató. Még talán az sem baj, ami valójában nevetségesnek tűnik, hogy nálunk még az Operaház igazgatói kinevezé-

a pályázatok elbírálása anélkül történt meg, hogy a jelentkezőket meghallgatták volna, és hogy a posztra ugyancsak aspiráló Horváth Ádám miniszteri biztos nyolc hónapnyi munkáját a minisztérium érdemben vizsgálta és véleményezte volna. Meggyőződésünk, hogy ha ez megtörténik, az Operaházban nem folytatódhat a múlt.

A demonstráció szervezését végül azért állítottuk le, és napoltuk el, mert értesültünk arról, hogy a megítélésünk szerint elhamarkodott miniszteri döntést felülbírálták, és ügyünket a kormány napirendjére tűzi.”

2011. JÚNIUS 3. 7óra7 „Folytatódik a belső harc a Magyar Állami Operaházban. A 7óra7 információi szerint aláírásgyűjtés zajlik az Operaház miniszteri biztosi feladatait ellátó Horváth Ádám operaénekes főigazgatói kinevezése érdekében. Ez annak fényében érdekes, hogy az Operaház közalkalmazotti tanácsának elnökét az irányában bizalmatlanságot kifejező 271 aláírás – és az elnökség többségének döntése – ellenére nem tudták leváltani, most viszont a Horváth Ádám mellett állók döntöttek úgy: élnek ezzel az eszközzel.”

2011. JÚNIUS 3. MTI: „Felajánlotta lemondását a nemzeti erőforrás miniszternek Horváth Ádám, a Magyar Állami Operaház szerdán kinevezett főigazgatója. A Nemzeti Erőforrás Minisztérium tájékoztatása szerint Réthelyi Miklós pénteken közös megegyezéssel, június 3-ai hatállyal szüntette meg Horváth Ádámnak az Operaház főigazgatói munkakörére szóló munkaviszonyát. Ezzel Horváth Ádám

séhez is legalább a miniszterelnök kell. Hanem az a baj, s ez igazán komoly baj, hogy mialatt a hatalmi huzavona folyik, mialatt a jelöltek egymás följelentgetésével, leleplezésével foglalkoznak, az operajátszás hitelét veszti. Ugyanis nincs, aki az érdemi ügyekre, magára a művészetre figyeljen. Nincs, aki a művészekkel, az előadásokkal, a műsorral, a napi gyakorlattal foglalkozzék. A Házal és a másik házal, az Erkel Színházal. Ki törődik a Magyar Rádió Zenei együtteseivel, amelyeknek végre rendeződhetett volna rezidens státuszukkal áldatlan sorsuk, vagy azokkal a zenekarokkal, amelyeknek a tervek szerint koncertlehetőség adott volna az Erkel? Kit érdekel, ha arról szól csak a történet, kinek van felhatalmazása arra, hogy kinevezze a dalszínház főigazgatóját, s megszabja jogait? Akárcsak évtizede a Nemzeti Színházét, akárcsak százhusz esztendeje az Operaházét...

Kísért a múlt!

(zk)

– Így van. Emiatt egy állandó ördögi körbe kerülünk, aminek az alapja, hogy a fenntartó részéről nincsenek tisztázva az Operaház folyamatos működéséhez szükséges alapvető rendelkezések.

I *Azért vannak olyan bangok, amelyek meglehetősen erősen továbbra is a társulati színház létjogosultsága mellett érvelnek. Gondolom, ezek a bangok elsősorban azok közül kerülnek ki, akik az intézmény tagjaként meglehetősen védettséget élveznek, és esetleg nem kell megméretetniük egy nagyobb léptékű közegben.*

– Pontosan ez a helyzet: a társulati színház mellett én még nem hallottam olyanokat érvelni, akik ne lettek volna a társulat tagjai, vagy nem szeretnének azzá válni.

I *Megoldást jelentenének-e a hosszabb távú szerződések? Arra gondolok, hogy egy ma nemzetközileg is jegyzett magyar énekes szívesen elkötelezné-e magát mondjuk öt évre a Magyar Állami Operaházhoz?*

– Azok az énekesek, akiknek elsődleges érdekük, hogy minél szabadabbak legyenek, azok nem írnának alá semmilyen távra szerződést, mivel szeretnék eldönteni, hogy adott időszakban ráérnek-e vagy sem. Azok érdeklődnek a hosszabb távú szerződések iránt, akik a karrierjük elején vannak, vagy akiknek már nem megy annyira a székér...

I *Ön szerint milyen egészséges kompromisszumot lehetne találni a Magyar Állami Operaház esetében szabadúszó művészek és a rövid, illetve hosszabb távú szerződésekkel foglalkoztatott énekesek arányát tekintve?*

– Úgy gondolom, hogy nem kell kitalálni az Operaház működését. Világszerte ugyanis nagyon jól működő operaházak vannak, amelyek elég gazdaságosan képesek működni, mivel rá vannak kényszerítve. Elég csak Németországra tekinteni, ahol a nagyvárosokban gyakorlatilag világszínvonalon repertoárszínházak működnek, vagyis a miénkhez hasonló struktúrában. Ott van húsz magánénekes, akiket kisebb, illetve közepes szerepekre alkalmaznak. Mindez nem jelenti azt, hogy ők ne lennének nagy-szerű énekesek. Ők is alkalmasak arra, hogy elénekeljenek egy-egy főszerepet, amelyet rendre meg is kapnak. Ugyanakkor nem álmodnak arról, hogy valaha is ők fogják vinni a prímet. Tisztában vannak azzal, hogy szükségük van arra az öt-tíz évre, ameddig egy ilyen nagy színházban dolgozhatnak. Amennyiben megfelelő színvona-

lon és jól működnek, akkor innen kilépve ők már megfelelő biztonsággal fognak egy saját szabadúszó karriert folytatni. Ez ma a nyugati énekes modell. Erre természetesen a magyarok jogosan érvelnek azzal, hogy az ottani szabadúszó karrierből lehet annyi jövedelmet teremteni, ami megbízható élet-színvonalat garantál a későbbi évekre is. Ez ma Magyarországon valóban nincs, bár azok a magyar énekesek, akik bekerültek a nemzetközi vérkeringésbe is, azért tudnak olyan jómódban élni, ami megteremti számukra azt a biztonságot, ami a későbbi nyugdíjas évek alapját jelentheti. Én ebben hiszek, hogy ezt Magyarországon is meg lehetne valósítani. Az viszont igaz, hogy azok az énekesek, akik a közalkalmazotti jogviszonyból kerülnének utcára, azok maholnap jelentős életszínvonal eséssel szembe-sültnének. Ami egyrészt természetesen nagyon igazságtalan, másrészt azok akik sohasem tudtak bekerülni az Operaház védőhálójába, úgy mint azok a munkanélküliek, akik elveszítették egyéb munkahelyüket, azok ma ugyanúgy nyomorognak azért, mert nem tudnak hol elhelyezkedni. Éppen ezért úgy gondolom, hogy ezt a problémát nem feltétlenül szociális alapon kellene kezelni.

I *És mi a helyzet a zenekarral, a kórus-sal és az egyéb szakmákban foglalkoztatottakkal?*

– A zenekar, a kórusral és a műszakkal együtt az egész világon közalkalmazotti, vagy valamilyen más, hasonló biztonságot jelentő státuszban dolgozik. Úgy gondolom, hogy szükséges is, hogy a színháznak legyen egy ilyen háttere. Ugyanakkor a műszak megint csak kérdéseket vet fel, ugyanis a műszak foglalkoztatására évtizedek óta megint csak nincs jó megoldás. Egy ilyen színházban olyan mennyiségű műszaki feladat van, amit egy bizonyos létszám alatt nem lehet megoldani. Külföldön éppen annyi műszaki szakembert foglalkoztatnak, hogy adott idő alatt, az adott létszámmal minden feladat biztonságosan elvégezhető legyen. A munka ott sem kevesebb. Magyarországon ezzel szemben úgy van megoldva a kérdés, hogy mindenki iszonyatos túlórák mellett, éjszakai pótlékokkal kiegészítve lássa el ezt a munkát úgy hogy az működőképes legyen, csak horribilis összegekért. Tehát amit a színház ma a műszaki személyzetre költ, az jóval több annál, mint ha megduplázná a műszaki állományban foglalkoztatottak létszámát, és fizetné utánuk a közalkalmazottak után járó járulékokat. Hisz a túlórák után mind külön díjazást

miniszteri biztosi kinevezése is megszűnt. Az Operaház főigazgatói posztjára történő kinevezés módjáról a június 7-ei kormányülésen döntöttek. Addig Mozsár István jelenlegi ügyvezető igazgatót bízzák meg a dalszínház vezetésével – olvasható a tárcsa közleményében. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium tájékoztatása szerint a jövő keddi kormányülésen értékelik az operaház helyzetét, finanszírozását és vezetését. Horváth Ádámnak beszámolót kell készítenie a kormányülés elé."

2011. JÚNIUS 7. Népszabadság: „A mai kormányülésen – az előzetes terveknek megfelelően – meghallgatták Réthelyi Miklós miniszter jelentését a Magyar Állami Operaház helyzetéről, finanszírozásáról és vezetéséről. Hogy a jelentés egyes megállapítására Orbán Viktor miniszterelnök hogyan reagált, arról egyelőre nem szivárgott ki információ. Munkatársunkat a kormányzati kommunikációért felelős államtitkárság részéről úgy tájékoztatták: a KIM június 1-jén kiadott közleményéhez képest nem született új kormánydöntés az Operaház főigazgatójának személyéről. Ezt a Nemzeti Erőforrás Minisztériumának sajtóosztálya is megerősítette. Forrásaink a hét elején azt mondták: Szócs Géának „rendkívül nagy a befolyása”, és várhatóan úgy alakítja a pályázati eljárást, hogy a kulturális államtitkár favoritja, Harangozó Gyula legyen a befutó Réthelyi kizemeltjével, a főigazgatónak kinevezett, majd posztjáról pár nap múlva lemondó Horváth Ádámmal ellentétben.

Feltehetően újabb pályázatot kell kiírni majd a poszt-ra. Május 11-ig várták ugyanis a dolgozatokat, és az előadó-művészeti törvény szerint a benyújtási határidőt követő harminc napon belül kell eredményt hirdetni, ami pénteken le is jár. Mivel a téma a legközelebbi kormányülésen, azaz jövő kedden kerül újra napirendre, így a határidőt jócskán túllépi, így vélhetően a pályázat eredménytelen lesz.

Addig is: a mémök-menedzser Mozsár István megbízott ügyvezető igazgató irányítja az Operaházát, megbízatása a pályázat eredményes lezárásáig, legfeljebb 2011. június 30-ig szól."

2011. JÚNIUS 8. Népszava: „Három hónapja megküldte a Magyar Állami Operaház gazdálkodásáról szóló több száz oldalas jelentését Horváth Ádám, volt miniszteri biztos az intézmény felügyelő Nemzeti Erőforrás Minisztériumának és a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumnak. A jelentés számos gazdasági üggyel kapcsolatban felvetette a hűtlen kezelés gyanúját – olvasható szerdán az index.hu internetes híroportálon. Több mint egymillió forintnyi visszaélésgyanús ügyet gyűjtött össze a Magyar Állami Operaház gazdálkodásában Horváth Ádám volt miniszteri biztos. Horváth a problémás szerződésekről egy csaknem hatszáz oldalas jelentést állított össze, amelyet a további vizsgálatok érdekében megküldött az illetékes minisztériu-

kell fizetni, az éjszakai műszak után szintén külön pótlékok vannak, így fordulhat elő, hogy az Operaházban a legjobban kereső emberek között – a vezetőket is beleértve – műszaki dolgozók is vannak. A legközelebbi savonlinnai turnénkon például a műszaki dolgozók körülbelül a két-háromszorosát keresik, mint a zenekari zenészek, akik sokkal nagyobb követelményeket támasztó felkészültség és sokkal szigorúbb megmértetés alapján kerültek kiválasztásra.

■ Az Előadó-művészeti törvény ezen nem változtatott?

– Az Előadó-művészeti törvény ezen nem nagyon tud változtatni, mivel ehhez az szükséges, hogy elfogadják például azt a tényt, hogy több színpadi munkásra van szükség, tekintve, hogy egy adott feladat elvégzése nem lehetséges egy bizonyos létszám alatt. Két műszakot kell létrehozni, egy délelőtti és egy estit, hogy ne kelljen annyi túlórapénzt fizetni. Ilyenkor ugyanis azt mondják, hogy nincs elég ember, mert kevesebb pénzért nem vállalják az emberek a túlórákat. Én viszont ilyenkor elgondolkozom azon, hogy a műszaki személyzet a külföldi színházakban nagyon kulturált emberekből áll. És ha arra gondolok, hogy Magyarországon egy tanárember örül ha nettó százezer forintot haza tud vinni havonta, akkor az a fizetés, amit az Operaházban műszaki alkalmazottként keresne, nagyon sok embert készítené arra, hogy meggondolja, hogy ez tulajdonképpen egy nagyon kulturált, nagyon jó állás, ami ugyan rengeteg fizikai feladattal jár, de ez mind megoldható, és mindenki nagyon büszke lehetne arra, hogy ő a Magyar Állami Operaházban dolgozik. És lehet, hogy akkor az is előfordulna, hogy színváltásokkor nem folyamatos hangos káromkodás és csapkodás hallatszana a függönyök mögül, hanem azok az emberek, akik egy ilyen produkcióban részt vesznek, felfogják azt, hogy ők vannak a színházért és nem fordítva. A közönség ugyanis nem azért fizet 10 000 forint körüli jegyárakat, hogy a káromkodást hallgassa hátulról, miközben a díszletelemeket csapkodják a földhöz. Úgy gondolom, hogy itt is nagyon nagy szemléletváltásra lenne szükség. Vagy ott vannak például a műhelyek, ahol valóban a legkiválóbb és legválogatottabb művészek, illetve szakemberek dolgoznak, de ha nem tudjuk megoldani a folyamatos finanszírozását a fenntartó részéről, akkor felmerül az a kérdés, hogy nem szabad saját műhelyeket tartani, hanem az egész tevékenységet ki kell szervezni. Az a vállalkozó ugyanis, aki a munkát megkapja, már eleve számol vele, hogy mondjuk,

szeptember előtt nem tudjuk kifizetni, hiába végezte el már márciusban a munkát.

■ Ebben az esetben azonban valószínűleg minden munkára tendert kell majd kiírni, hiszen ha az adott feladat elér egy bizonyos összeghatárt, akkor a vonatkozó törvények értelmében közbeszerzési eljárást kell lefolytatni.

– Igen. Sajnos az Operaházban is lépten-nyomon tapasztaljuk, hogy mindent agyon kell szabályozni ahhoz, hogy bízni lehessen az emberek jóindulatában, hogy ne éljenek vissza a lehetőségeikkel. De nem lehet úgy élni, hogy állandóan mindenkiről azt feltételezzük, hogy gengszter. Egyszer végre el kellene jutni odáig, hogy odafigyelve, de megbízva az emberekből, hogy a munkájukat a leghatékonyabban végzik, és végre el kellene hinni azt, hogy tendereztetés nélkül is működtethető egy országos intézmény. Sokkal olcsóbb lenne minden.

■ Mindaddig, amíg a korrupció mindenből ennyire mélyre leszivárog, addig szerintem lehetetlen ezt a bizalmat helyreállítani.

– Az igazság az, hogy a bizalmatlansággal is ugyanaz a helyzet. Az emberek nagyon ügyesek. Nálunk például megfigyelt tendencia volt, hogy a tendernyertes szolgáltató által szállított anyagokat rendszeresen elvitték egy magáncéghez, mivel a már említett időhiányból eredően a saját műhelyeink már nem tudták volna a jelmezeket és a díszleteket időben elkészíteni. A magánműhelyből visszaérkezett a késztermék, és a legyártott termék nem ugyanabból az anyagból készült, mint amit mi tendereztettünk. Viszont kénytelenek voltunk külső műhelyre bízni a munkát, mivel maga a tendereztetési eljárás olyannyira időigényes, hogy mire eredményt tudunk hirdetni, addigra már szinte nem marad idő a gyártásra. Természetesen vannak korrupciógyanus ügyek is, amelyeket folyamatosan vizsgálunk és igyekszünk bizonyítani, de mindaddig, amíg nem tudjuk száz százalékosan biztosítani az Operaház működéséhez szükséges feltételeket, addig nem is kérhetünk mindent számon. Ugyanakkor azt is hangsúlyozni kell, és ez nagyon fontos, hogy a Magyar Állami Operaház hosszú évek óta azért működik, mert rendkívül sok hiteles, az operajátszás, illetve a magyar operajátszás iránt elkötelezett, azért lelkesedő, és azért mindent megtenni képes ember dolgozik benne. Nélkülük az Operaház már évtizedekkel ezelőtt bezárhatta volna a puit.

Kaisinger Rita

moknak. A jelentés három hónapja elsüllyedt a minisztériumi fiókokban – állítja a hírportál... „A miniszteri biztos talált olyan pénzügyi szabálytalanságokat is, amelyek egyik riválisának, a főigazgatói posztra szintén pályázó Harangozó Gyula tevékenységére vonatkoztak. Harangozó a balettkar igazgatójaként minden vendégművészt és korrepetitort egy Paul Szilard Production nevű New York-i cégen keresztül hozott Magyarországra. A gázsit a cég bécsi számlájára utalta át a pesti operaház, ám Harangozónak rendelkezési joga volt a cég bécsi számlája felett. További furcsaság, hogy esetenként – a szerződések szerint – nem a művészek kapták meg közvetlenül a nekik járó napidíjat, hanem azt készpénzben egy magyar nő vette fel helyettük rendszeresen. A hírportál úgy tudja, hogy ez az ügy pénteken a minisztériumban is téma volt, amikor Horváth Szócs Géza vezetésével váratlanul beszámoltatták miniszteri biztos tevékenységéről. Horváth éppen lemondott két nappal azelőtt kapott főigazgatói posztjáról. Réthelyi miniszter múlt szerdán adta át a kinevezést annak ellenére, hogy a kulturális államtitkár nem támogatta a döntést.”

2011. JÚNIUS 7. MTI: Tizenegy Kossuth-díjas alkotó és előadóművész írt levelet Orbán Viktor miniszterelnöknek annak érdekében, hogy szülessen mielőbb döntés a Magyar Állami Operaház főigazgatói posztjának ügyében. A levelet Marton Éva énekesnő és férje, Marton Zoltán juttatta el péntek este az MTI-hez.

A levél aláírói között van Szokolay Sándor zeneszerző, Markó Iván táncművész, Szakcsi Lakatos Béla zeneszerző-zongoraművész, Szinetár Miklós, a Magyar Állami Operaház tiszteletbeli főigazgatója, Rost Andrea énekesnő.

Mint írják: megdöbbenéssel tapasztalják, hogy a Magyar Állami Operaház főigazgatói pályázatának lezárta és elbírálása után még mindig nem született meg a döntés. „Mi senki ellen nem kívánunk szót emelni, csupán a jogszerűség alapján hozandó döntés mellett fogalmazzuk meg újra mondanivalónkat!” – írják.

Ugyanakkor megjegyzik: „Szeretnénk hangot adni annak, hogy nagyon sok jóérzésű ember aggódva szurkol Horváth Ádámnak.”

Majd azt kéri a miniszterelnöktől, hogy „támogassa az operaházi főigazgatói pályázatot elbíráló szakmai bizottság döntése alapján Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter döntését.”

Azzal érvelnek „nagyon fontosnak tarjuk, hogy dal-színházunkban a megkezdett munka folytatódhasson, és a Magyar Állami Operaház újra a magyar kultúra nemzetközileg elismert ékkövévé váljon”.